

Małgorzata Dulnikowska

Emilia Babiarczyk

Szkoła Podstawowa im.
Fryderyka Chopina
w Turznie

**PRZEDMIOTOWE
ZASADY
OCENIANIA
Z MATEMATYKI
W SZKOLE
PODSTAWOWEJ**

Kontrakt między nauczycielem i uczniem

1. Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami sprawiedliwości.
2. Ocenianie osiągnięć ucznia i jego postępów w nauce jest dokonywane systematycznie w różnych formach. Stopnie są jawne dla ucznia i jego rodziców. Ocena może być uzasadniana na prośbę ucznia lub rodziców.
3. Prace klasowe, sprawdziany, kartkówki i odpowiedzi ustne są obowiązkowe.
4. Uczeń nieobecny na pracy klasowej lub sprawdzianie musi ją napisać w terminie uzgodnionym z nauczycielem, nie dłużej niż dwa tygodnie od powrotu do szkoły.
5. Uczeń ma prawo poprawić ocenę z prac klasowych najpóźniej po upływie dwóch tygodni od oddania pracy klasowej.
6. W przypadku usprawiedliwionej nieobecności uczeń może być zwolniony z kartkówki lub odpowiedzi, ale nie zwalnia go to z obowiązku uzupełnienia wiadomości, które nauczyciel ma prawo skontrolować na najbliższej jednostce lekcyjnej.
7. Uczeń ma prawo do dwóch w ciągu semestru zgłoszeń nieprzygotowania się do lekcji. Przez nieprzygotowanie się do lekcji rozumiemy: brak zeszytu, brak pracy domowej, niegotowość do odpowiedzi, brak pomocy potrzebnych do lekcji.
8. Aktywność na lekcji nagradzana jest „plusami”, które pod koniec semestru są zamieniane na oceny według poniższej tabelki. Przez aktywność na lekcji rozumiemy: częste zgłaszanie się na lekcji i udzielanie poprawnych odpowiedzi, rozwiązywanie zadań dodatkowych w czasie lekcji, aktywną pracę w grupach.

Lp.	Liczba plusów	Ocena
1.	1 - 3	Dobry
2.	4 - 5	Dobry plus
3.	6 - 7	Bardzo dobry
4.	8 - 9	Bardzo dobry plus
5.	10	Celujący

9. Przy ocenianiu, nauczyciel uwzględnia możliwości intelektualne ucznia.

II. Narzędzia, czas pomiaru i obserwacji osiągnięć uczniów.

Pomiar osiągnięć uczniów odbywa się za pomocą następujących narzędzi:

1. prace klasowe (wagi 3) - przeprowadzane po zakończeniu każdego działu, zapowiadane tydzień wcześniej. Trwa 1 godzinę lekcyjną. Uczniowie znają zakres materiału np. dział.
2. sprawdziany (wagi 2) - przeprowadzane z materiału bieżącego, czyli z kilku ostatnich lekcji, zapowiadane z jednodniowym wyprzedzeniem. Trwa 25 minut.
3. kartkówki (wagi 1) - mogą obejmować materiał z 1 ostatniej lekcji, bądź ostatniej pracy domowej lub też badać umiejętności zdobyte na danej lekcji, (może trwać do 10 minut, jest niezapowiedziana).
4. odpowiedzi ustne (wagi 1) - ocenie podlega znajomość praw, twierdzeń i definicji, używanie języka matematycznego oraz umiejętność stosowania praw, twierdzeń i definicji w prostych przykładach, obowiązuje znajomość z jednej ostatniej lekcji, w przypadku lekcji powtórzeniowych z całego działu.

5. zadania domowe (wagi 1) – praca domowa może być zadawana codziennie. Przy wystawianiu oceny za pracę domową nauczyciel bierze pod uwagę samodzielność i poprawność.

6. testy kompetencji matematycznych, diagnoza - na początku roku, po I półroczu albo na zakończenie roku szk.,

7. obserwacja ucznia:

- a) przygotowanie do lekcji
- b) aktywność na lekcji (uczeń otrzymuje ocenę wagi 1 za zgromadzone w czasie lekcji „plusy”). Jeśli uczeń otrzyma niesatysfakcjonującą liczbę plusów wtedy nauczyciel, na prośbę ucznia, nie wpisuje tej oceny.
- c) praca w grupie

8. Skala oceniania

- W ocenianiu bieżącym ustala się następującą skalę: 6, 5+, 5, 5-, 4+, 4, 4-, 3+, 3, 3-, 2+, 2, 2-, 1 oraz znaki „+” za aktywność na lekcji, „-”nieprzygotowanie do zajęć lekcyjnych, „bz” brak zadania domowego, „nb” nieobecność na sprawdzianie, pracy klasowej kartkówce, ocena z diagnozy zapisana kolorem zielonym.
- Ocenianie - stosuje się skalę ocen od 1 do 6 co pół stopnia (dopuszcza się stawianie plusów i minusów przy danej ocenie) w następujący sposób:

Punktowane formy aktywności (prace klasowe, sprawdziany, kartkówki, testy, wypowiedzi pisemne) będą oceniane według procentowych proporcji zawartych w PZO.

Ocena	procent
niedostateczna	0 – 29
dopuszczająca	30 – 50
dostateczna	51 – 74
dobra	75 – 89
bardzo dobra	90 – 97
celująca	98 - 100

- ocenie śródrocznej lub rocznej decyduje średnia ważona ocen otrzymywanych w ciągu półroczu/roku zgodnie ze wskazaniami:

Średnia ważona	ocena
1,00 – 1,65	niedostateczna
1,66 – 2,65	dopuszczająca
2,66 – 3,65	dostateczna
3,66 – 4,65	dobra
4,66 – 5,49	bardzo dobra
5,50 – 6,00	celująca

- Każdej wystawionej ocenie przyporządkowuje się odpowiedni współczynnik wyrażający wagę między 1 – 3.

9. W Dzienniku lekcyjny stosuj się kolory: prace klasowe – czerwony, test kompetencji, diagnoza – zielony, pozostałe oceny – niebieski

10. Udostępnianie prac:

- każdy uczeń otrzymuje informację jakie czynności były sprawdzane
- sprawdzone i ocenione prace rodzic otrzymuje do wglądu w szkole.

III. Obszary aktywności.

Na lekcjach matematyki oceniane są następujące obszary aktywności ucznia:

1. Rozumienie pojęć matematycznych i znajomość ich definicji.
2. Znajomość i stosowanie poznanych twierdzeń.
3. Prowadzenie rozumowań.
4. Rozwiązywanie zadań z wykorzystaniem poznanych metod.
5. Posługiwanie się symboliką i językiem matematyki adekwatnym do danego etapu kształcenia.
6. Analizowanie tekstów w stylu matematycznym.

7. Stosowanie wiedzy przedmiotowej w rozwiązaniu problemów poza matematycznych.
8. Prezentowanie wyników swojej pracy w różnych formach.
9. Aktywność na lekcjach, praca w grupach i własny wkład pracy ucznia.

Ocenianie bieżące, ustalanie oceny śródrocznej i rocznej ucznia z matematyki jest zgodne z zapisami zawartymi w *Wewnątrzszkolnym Systemie Oceniania*.

IV. Ocenianiu dziecka ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się.

1. Błędy ortograficzne i stylistyczne nie obniżają oceny ze sprawdzianu z matematyki.
2. Podczas sprawdzianu nauczyciel może przeczytać uczniowi treść zadań.
3. Jeśli w czasie przepisywania z tablicy na sprawdzianie uczeń np. źle zapisze liczbę przedstawiając kolejność cyfr, pomyli znaki działań, nie obniża się oceny ze sprawdzianu. Natomiast konieczne jest „chodzenie po klasie” w celu wyłapania takich błędów uczniów, jak również tego, aby nie opuścili oni jakiegoś z zadań.
4. Jeśli sprawdzianu podlegają wiadomości matematyczne: definicje, zasady postępowania przy danym działaniu itp. raczej stosuje się odpowiedzi ustne, gdyż dyslektycy mają trudności z poprawną pisownią, składnią. Jeśli widać, iż dziecko ma problem z rozpoczęciem swej wypowiedzi – naprowadza się pytaniami.
5. Dopuszcza się u dzieci z zaburzeniami grafomotorycznymi i percepcji przestrzennej: nieco uproszczone lub poprawiane rysunki, mylenie liter przy oznaczaniu figur geometrycznych, niewielkie błędy w mierzeniu długości, kątów.
6. **Na sprawdzianie:**
  - W sytuacji sprawdzania wiadomości należy oceniać tok i poprawność rozumowania, a nie tylko prawidłowość końcowych wyników. Popęłniane przez ucznia specyficznych błędów, wynikających z dysfunkcji percepcji wzrokowej nie skutkują obniżeniu oceny.
  - Struktura sprawdzianu i jego forma graficzna muszą być podobne do tej, którą pisze cała klasa. Dzieci porównują się między sobą i zauważają różnice. Dlatego ważna jest delikatność ze strony nauczyciela. Uczeń ze SPE powinien, bez względu na swoje możliwości, mieć poczucie, że jest traktowany tak samo, jak każdy pełnosprawny uczeń w klasie. Ale należy zwrócić uwagę na graficzne rozplanowanie poleceń, by uniknąć niepotrzebnych pomyłek ucznia przy przepisywaniu zadań na inną stronę lub pominięcia zadania.
  - Unikać, gdzie tylko możliwe zwartego tekstu. Nie zmniejszać wielkości druku. Używać czcionek łatwiejszych do odczytania: Arial, Tahoma.
  - W celu ułatwienia przygotowania do sprawdzianu dziecko otrzymuje pisemną informację o jego terminie i zakresie, np. w formie pytań, zadań do powtórzenia, haseł do opracowania – przynajmniej z tygodniowym wyprzedzeniem. Jest to pomocne nie tylko dla ucznia, ale również dla rodzica, który dokładnie zna zakres materiału niezbędny do opanowania i może pomóc swojemu dziecku lepiej przygotować się do sprawdzianu.
  - Wydłużyć czas pracy ucznia.
  - Nie obniżać ocen z prac pisemnych za niski poziom graficzny pisma, w razie niemożliwości odczytania fragmentów pracy dopytać ucznia ustnie.

Dostosować warunki zewnętrzne:

- posadzić ucznia w dogodnym miejscu, z dala od miejsca, które powoduje rozproszenie uwagi, a jednocześnie blisko nauczyciela, by mógł on kontrolować pracę ucznia. Można umieścić ucznia w tylnej części klasy, lecz należy wówczas co kilka minut obejść całą klasę, by upewnić się, iż uczeń zrozumiał zadanie i pracuje nad nim.
- uważać na liczbę bodźców związanych z procesem nauczania: na ławce powinny znajdować się tylko niezbędne przybory, by nie rozpraszać dziecka, reszta w piórniku tak, by w trakcie zajęć nie robić niepotrzebnego zamieszania. W zasięgu ręki może znajdować się kolorowy flamaster, by zaznaczać ważne informacje.

- Na początku lekcji przypomnieć to, co było przedmiotem lekcji poprzedniej. Na końcu każdej lekcji dokonać podsumowania.
- Dostosować sposób komunikowania się z uczniem (np. mówić jasno i wyraźnie, dawać krótkie instrukcje, powtórzyć pytanie lub instrukcję, udzielać dodatkowych wyjaśnień, naprowadzać pytaniami pomocniczymi, wyjaśniać matematyczne słownictwo używając nieformalnego, potocznego języka obok słownictwa specjalistycznego.);
- Opanowanie materiału pamięciowego rozłożyć w czasie, dzielić materiał nauczania na mniejsze partie.
- Stosować zróżnicowane karty zadań do samodzielnego rozwiązania (rozdawane dzieciom powinny zawierać zadania o różnym stopniu trudności). Można zmniejszyć liczbę zadań do wykonania, zwiększyć liczbę ćwiczeń i powtórzeń materiału.
- Wydłużyć czas pracy ucznia (np. podczas pracy samodzielnej, zajęć manualnych).
- Nie wrywać ucznia do natychmiastowej odpowiedzi, gdyż może on mieć trudności z szybkim przypominaniem sobie nazw, reguł, definicji, wzorów. Dobrym sposobem jest odczekać 5 sekund, aby uczeń (KAŻDY) zebrał myśli, sformułował w głowie odpowiedź.
- Zastosować zeszyt w kratkę do geometrii, jeśli to ułatwi dziecku pracę.
- Uwzględniać trudności uczniów dotyczące rozumienia stosunków przestrzennych, które mogą przejawiać się trakcie nauki geometrii.
- Można zwolnić ucznia z obowiązku zapisywania wzorów w postaci algebraicznej (ważne, by dziecko wiedziało, że np. pole prostokąta to długość razy szerokość).
- Uwzględniać trudności ucznia w czytaniu. Nie wymagać by czytał głośno przy całej klasie nowy tekst.
- Stosować technikę wzmocnień pozytywnych. Bardzo ważne jest budowanie motywacji, wyrabianie pozytywnego stosunku do wyzwań, które stawiamy przed dzieckiem ze specjalnymi potrzebami. Nauczyciel może to osiągnąć poprzez aktywizowanie, docenianie wysiłków (zauważanie każdej próby rozwiązania zadania, np. Cieszę się, że próbowałeś sobie poradzić), zachęcanie do podejmowania kolejnych prób (np. Spróbuj jeszcze raz.), chwalenie (docenianie tego, co uczeń umie i co udało mu się osiągnąć, a nie wytykanie błędów).

V. **Uczniowie posiadający opinię / orzeczenie PPP** Dla uczniów posiadających opinię / orzeczenie PPP kryteria oceniania są dostosowane do ich poziomu umiejętności i możliwości. Wymagania dostosowuje się do uczniów indywidualnie na podstawie konkretnej opinii/orzeczenia z PPP.

Słaba technika i tempo czytania, rzutują na ogólne zrozumienie tekstów i poleceń wobec czego nauczyciel wydłuża czas przeznaczony na przyswojenie modułów tematycznych, na udzielenie odpowiedzi ustnych, pozwala pisać sprawdzian w czasie dłuższym od pozostałych uczniów, dodatkowo wyjaśnia i nakierowuje na prawidłowy tok myślenia. W indywidualnie uzasadnionych przypadkach dopuszcza się by na sprawdzianie uczeń wybrał sobie z gotowego zestawu połowę zadań (te, które są dla niego najłatwiejsze). Nauczyciel wydłuża uczniowi z dysfunkcjami czas potrzebny na poprawę oceny ze sprawdzianu. Dopuszcza się możliwość ustnego odpytywania podczas konsultacji indywidualnych.

VI. Praca z uczniem zdolnym.

- Na lekcjach matematyki uczniowie zdolni mogą rozwijać swoje zainteresowania i pogłębiać wiedzę, wykorzystując różne źródła informacji.
- Formy pracy: konkursy przedmiotowe, korzystanie ze środków multimedialnych w zdobywaniu wiedzy i umiejętności do konkursów, wykonywanie prac dodatkowych: plakaty, prezentacje multimedialne itp.

Uczeń ma możliwość uzyskania oceny klasyfikacyjnej śródrocznej /rocznej wyższej niż przewidywana na warunkach i w trybie ustalonym przez nauczyciela (pisze test oraz odpowiada ustnie z materiału obejmującego cały semestr, w przypadku oceny rocznej - cały rok szkolny). Chęć uzyskania wyższej oceny uczeń musi zgłosić w ciągu tygodnia od dnia wystawienia przewidywanej oceny.